

**ЈУ ЗАВОД ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**
Филијала Бијељина
Биро Бијељина

**ИНФОРМАЦИЈА О СТАЊУ НЕЗАПОСЛЕНОСТИ НА ПОДРУЧЈУ
БИРОА БИЈЕЉИНА ЗА 2014. ГОДИНУ**

Бијељина, септембар 2014. године

УВОД

Проблем незапослености је један од највећих проблема у Републици Српској, БиХ, региону а такође и у самом Граду Бијељина. Почетком свјетске економске кризе а посебно катастрофалним мајским поплавама које су погодиле готово цијелу Републику Српску и Семберију овај проблем, односно његово рјешавање је још више отежано. Фирме које су погођене поплавама сналазе се некако, санирају штете и треба истаћи да није регистровано веће отпуштање радника, али није регистровано ни знатније запошљавање радника као ни отварање нових радних мјеста.

Средства Владе РС којима су финансирани пројекти запошљавања, у таквом економском и привредном амбијенту, не могу бити довољна да би се осјетило значајно побољшање стања у погледу запошљавања и смањења стопе незапослености у Републици Српској. Зато је значајно напоменути да су то схватиле готово све општине и Градови у Републици Српској на начин да су и у својим буџетима издвојили средства за подстицај запошљавања.

Нажалост један од изузетака у озбиљном схватању овог проблема, као сопственог проблема, јесте Град Бијељина који нема планираних средстава у Буџету Града за подстицај запошљавања, него издваја незнатна средства за ове намјене путем Агенције за развој малих и средњих предузећа чији се резултати нису примијетили када је у питању запосленост (Сребреница, Братунац, Лопаре, Угљевик, Зворник, Шамац и друге неразвијене општине имају планирана средства за подстицај запошљавања).

Проблем незапослености је проблем свих институција и органа власти било на Републичком или локалном нивоу и његовом рјешавању се мора приступити одговорно и са пуном озбиљношћу. Све више грађана Републике Српске а такође и Бијељине, због економске кризе, а нарочито након катастрофалних поплава, постају грађани у стању социјалне потребе и немају средстава за основну егзистенцију своје породице.

Огромне штете које су грађани претрпјели у тим поплавама, изгубивши намјештај у кући, стоку, усјеве и готово све што су током живота градили представља додатни проблем за Републику Српску, а тиме и Бијељину. Из зих разлога буџети градова и општина за 2015. годину треба да буду истовремено и развојни и социјални, јер су та два сегмента живота постала неодвојива, нажалост нарочито социјална. Из Буџета Републике Српске издвојена су значајна средства баш за социјалне намјене (хуманитарна помоћ за вријеме и након мајских поплава и ваучери за обнову Републике Српске), а да се поплаве нису десиле, ова средства би могла бити издвојена у развојне пројекте.

Из свега наведеног да се закључити да се локална власт мора активно укључити, приликом планирања Буџета за 2015. годину, издвајањем значајнијих финансијских средстава за рјешавање проблема у привреди а тиме и у запошљавању.

Међутим, сагледавањем Буџета Града Бијељина и ребаланса Буџета за 2014. годину може се закључити да градска власт “не познаје” или се жели приказати да не познаје, своје надлежности прописане законом, у погледу питања незапослености и показује да грађани који живе на том подручју нису њихов проблем него искључиво проблем Владе РС.

Та власт коју су грађани бирали на локалним изборима требала би првенствено да се брине о задовољавању потреба свих грађана који живе на подручју Бијељине, а које су у претходних неколико година све више изражене, а истовремено све мање средстава се издваја за њихово рјешавање.

Градови као што је Инђија, Јагодина (Република Србија), Вараждин, Копривница (Република Хрватска) јесу градови који су, незнатно се ослањајући на државни буџет,

осјетили проблеме својих грађана и на адекватан начин приступили њиховом рјешавању. Зато су и стекли висок рејтинг у Европи и шире, и привлаче стране инвеститоре стварањем повољног привредног амбијента за њихов долазак, њихова улагања и тиме за отварање нових радних мјеста.

Такви градови показују да се правилним планирањем и сагледавањем сопствене средине, може самостално, рационално и квалитетно руководећи својим приходима, користећи позитивна искуства других европских градова, може ићи напријед и у погледу развоја привреде а тиме и у погледу стварања услова за веома ниску стопу незапослености.

СТАЊЕ НА ЕВИДЕНЦИЈИ

На дан **30.09.2014.** године на евиденцији Бироа за запошљавање Бијељина пријављено је укупно **13.659** незапослених лица, што је за 395 лица мање у односу на исти период прошле године (са 31.12.2013. године на евиденцији се налазило 14.054 лица).

Степен стр.образ.	30.09.2014. год.		31.12.2013. год.	
	жене	укупно	жене	укупно
НК	1.481	2.855	1.587	3.046
ПК-НСС	445	676	458	703
КВ	1.777	4.638	1.811	4.779
ССС	2.295	3.535	2.354	3.625
ВКВ	28	204	25	215
ВШС	146	229+6	152	252
ВСС 180	191	295	194	285
ВСС 240	775	1.159	727	1.082
Мастери	41	55	36	63
Магистри стари пр.	3	6	2	4
Доктори	-	1	-	
Укупно:	7.182	13.659	7.346	14.054

Табела 1. Број регистрованих незапослених лица која чине понуду радне снаге према образовној структури

Потребно је истаћи да се у укупном броју незапослених у Бироу Бијељина, налази **8.741** лице које не представља активну понуду радне снаге, а то су лица која су пријављена Заводу ради остваривања других права. У 12 мјесецу 2013.године број лица која не представљају активну понуду радне снаге износио је **8.300**. На основу тога се може видјети да је број ових лица повећан за **441** лице.

Квалификациона структура лица која **не представљају активну понуду** радне снаге је сљедећа:

Степен стручног образовања	30.09.2014.	31.12.2013.
НК	4.910	4.678
ПК/НСС	446	443
КВ	1.878	1.796
ССС	1.280	1.143
ВКВ	59	67
ВШС	51	48
ВСС 180 ECTS	25	40
ВСС 240 ECTS	87	83
МАСТЕР	5	2
ДОКТОР НАУКА	0	0
УКУПНО:	8.741	8.300

Најбројнија занимања на евиденцији су: кв возачи, кв бравари, кв аутомеханичари, кв металостругари, кв продавачи, кв конобари, кв куvari, матуранти гимназије, пољопривредни техничари, грађевински техничари, трговачки техничари, економски техничари, машински техничари, електро-енергетичари, економисти, правници, дипл. економисти, професори разредне наставе., дипл. васпитачи у предшколској установи, професори енглеског језика.

Дефицитарна занимања и у 2014. години била су: дипл.инж. пољопривреде - агроном, дипл.инж. заштите биља, дипл.инж. геологије, дипл.машински инжињер, дипл.инж. електротехнике - смјер јака струја, дипл.инж. електротехнике - смјер слаба струја, дипл. грађевински инжињер - смјер хидроградња, дипл.инж. мехатронике, дипл.инж. прераде дрвета, дипл.инж. прехранбене технологије, дипл.инж. текстилне технологије, дипл. кожарски инжињер, професор српског језика, професор њемачког језика, професор руског језика, професор латинског језика, професор биологије, професор физике, професор математике, професор информатике, професор социологије, професор демократије, професор ликовног васпитања, дипл. физиотерапеут, дипл.инж. медицинске радиологије, дипл. дефектолог-сурдоаудиолог, дипл. социјални радник, дипл. санитарни инжињер, дипл. библиотекар.

На евиденцији Филијале од лица која су ушла у активну понуду радне снаге пријављено је укупно **306** члана породица погинулих бораца, **218** РВИ и **1.068** учесника рата, **8** осталих инвалидних лица и **26** лица – категоризована омладина.

А када су у питању лица која не чине активну понуду радне снаге пријављено је укупно **109** чланова породица погинулих бораца, **94** РВИ и **341** учесник рата, **13** осталих инвалидних лица и **32** лица – категоризована омладина.

Старосна доб	2014. год.	2013. год.
	Укупно	Укупно
15-18	12	26
18-20	302	120
20-24	1.055	394
24-27	1.167	445
27-30	1.221	457
30-35	1.722	830
35-40	1.581	868
40-45	1.601	784
45-50	1.756	934
50-55	1.584	1.057
55-60	1.117	1.384
60-65	535	1.001
Укупно:	13.659	8.300

Табела 2. Број регистрованих незапослених лица која чине активну понуду радне снаге према старосносној структури у 2013 и 2014. г.

Када је у питању старосна структура незапослених лица која чине активну понуду радне снаге најбројнија су лица старости од 45-50 година **1.756**, од 30-35 година **1.722** лица, од 40-45 година **1.601** лице, од 45-50 година **1.756** лица. Укупан број младих до 30

година старости је **3.757** лица што представља 27,50% од укупне понуде активне радне снаге.

На евиденцију се током извјештајног периода пријавило нових **4.084** лица, а брисано је у истом периоду **4.270** лица и то по сљедећим основима:

1. запослење – **1.880** лица,
2. обављање приватне дјелатности – **101** лице,
3. укључивање у редовно школовање – **2** лица,
4. стицање услова за пензију – **250** лица,
5. стицање вишег степена стр.спреме – **103** лица
6. нередовно јављање – **1.830** лица,
7. пресељење – **54** лица,
8. смрт – **20** лица,
9. рад "на црно" – **0** лица,
10. носилац комерц. пољопр.домаћинства – **15** лица,
11. одбијање посла у свом занимању – **0** лица,
12. остали законски разлози – **15** лица.

У извјештајном периоду на евиденцију ове филијале пријавило се укупно **4.084** лица, од чега је **1.791** лице први пут (без стажа), а **2.293** из радног односа, **7** лица због стечаја, а **172** због престанка рада послодавца, као економски и технолошки вишак проглашено је **464** лица, а највише лица је пријављено због престанка радног односа на одређено вријеме и то **686** лица.

ЗАПОСЛЕНОСТ И ЗАПОШЉАВАЊЕ

Биро Бијељина је задржао успјешну сарадњу са великом већином послодаваца како државних тако и приватних, вршене су периодичне посјете од стране организатора послова бироа свим послодавцима на подручју нашег Града, утврђиване су евентуалне потребе за радницима, за неке је извршено посредовање и запослење, о чему се у бироу води посебна евиденција.

Посредством Бироа Бијељина у извјештајном периоду запослено је укупно **1.880** лица.

Пријављено је од стране послодавца **390** потреба за запошљавање **619** радника, што је показатељ да послодавци на овом подручју и даље у великом броју достављају пријаве о потреби за радницима. Реализовано је запошљавање **411** радника, што је у знатном проценту мање него у 2013. години.

ПРОЈЕКТИ СУФИНАНСИРАЊА ЗАПОШЉАВАЊА

I Пројекат суфинансирања запошљавања Рома

Због изузетно малог броја захтјева Јавни позив је настављен и у 2014. години, након чега су 4 послодавца поднијела захтјев за запошљавање 6 лица, одобрена су 2 а реализовано је

запошљавање 1 лица ромске националности. Реализован је и 1 уговор за једно лице које је регистровало самосталну дјелатност.

II Пројекат суфинансирања приправника ВСС

“Први посао”

	Захтјева / радника		Одобрено/радника		Реализовано	
					Послодаваца	Радника
Бијељина	79	210	25	45	22	34

Управни одбор Завода одобрио је 25 захтјева за 45 приправника од чега је **реализовано 22 захтјева за запошљавање 34 приправника.**

III Пројекат запошљавања у привреди 2014. године

Захтјева	Радника	Код послодавца						Самозапошљавање		
		Поднесено / Одобрено / Реализовано захтј.радника захтј.радника захтј.радн.						Захтјева	Одобрено	Реализовано
120	396	74	350	33	187	21	31	46	28	26

Поднесено је 120 захтјева за запошљавање и самозапошљавање укупно 396 радника. Од тога је за запошљавање код послодавца поднесено 74 захтјева за 350 радника.

Управни одбор Завода одобрио је 33 захтјева за запошљавање 187 радника, од чега је **реализован 21 захтјев и запослен 31 радник.**

За самозапошљавање поднесено је 46 захтјева незапослених лица са евиденције Бироа Бијељина.

Управни одбор Завода одобрио је 28 захтјева а **26 лица је покренуло предузетничку дјелатност.**

IV Пројекат подршке запошљавању и самозапошљавању ратних војних инвалида ВРС, дјеце погинулих бораца ВРС и незапослених демобилисаних бораца Војске Републике Српске „ЗАЈЕДНО ДО ПОСЛА у 2014. години“

Биро	Захтјева/ радника	II – ЗАПОШЉАВАЊЕ КОД ПОСЛОДАВЦА									III – САМОЗАПОШЉАВАЊЕ									III – САМОЗАПОШ. ДЈЕЦЕ П Б		
		Р В И			Д Б			Д П Б			Р В И			Д Б			РАДНИКА			РАДНИКА		
		З	О	Р	З	О	Р	З	О	Р	З	О	Р	З	О	Р	З	О	Р	З	О	Р
БН	43-67	0	0	0	30	12	5	15	9	4	0	0	0	6	2	2	16	16	8			

З-захтјева

О-одобрено

Р-реализовано

Укупно је поднесено 43 захтјева за запошљавање 67 радника. Управни одбор Завода одобрио је запошљавање 12 демобилисаних бораца и 9-оро дјеце погинулих бораца, а самозапошљавање 2 демобилисана борца и самозапошљавање 16 дјеце погинулих бораца.

ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НЕЗАПОСЛЕНИХ ЛИЦА

Незапослена лица и у 2014. години, остваривала су права по основу незапослености у складу са Законом о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености ("Службени гласник РС", број 30/10), Законом о измјенама и допунама Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености ("Службени гласник РС", број 102/12), Законом о здравственом осигурању и Правилником о условима и начину остваривања права незапослених лица.

Право на новчану накнаду на дан 30.09.2014. године активно користи **115** лица, а током извјештајног периода захтјев за остваривање овог права поднијело је **680** лица. Знатан број поднесених захтјева је одбијен због неплаћених обавеза по основу доприноса за ПИО, и осигурање за случај незапослености.

За остваривање права на пензијско-инвалидско осигурање по основу члана 37. Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености, поднесено је укупно **32** захтјева, а на дан 30.09.2014.године право користи **40** лица.

Право на здравствено осигурање у складу са Законом о здравственом осигурању на дан 30.09.2014. године користи **14.612** лица или 65,23% од укупног броја пријављених лица.

ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Анализирајући стање и проблеме запошљавања и незапослености на подручју Бироа Бијељина у 2014.години могу се извести сљедећи закључци:

-да је број незапослених лица која чине активну понуду радне снаге и даље веома висок, односно да је стопа незапослености на подручју Бијељине висока те да је проблем незапослености на подручју Града Бијељина и даље веома озбиљан;

-да је број запослених лица и даље занемарљив у односу на могућности и предности које пружа Семберија и Бијељина, када су у питању занати, пољопривреда, грађевинарство, туризам и друге области;

-да је стање у погледу послодаваца који егзистирају на подручју Семберије, а који су погођени поплавама, такво да је већина њих наставила са радом иако у тешким финансијским условима због додатних улагања у адаптацију и санацију пословног простора;

-може се закључити да није дошло до већег отпуштања радника као последица катастрофалних поплава које су задесиле ово подручје;

-и даље је присутан проблем пријављивања незапослених лица ради остваривања права на здравствено осигурање, нарочито када су у питању лица старија од 65 година која немају никакав приход и једино се могу пријавити на здравствено осигурање преко свог незапосленог дјетета (што према садашњем Закону о здравственом осигурању није могуће).

Такође је присутан и проблем здравственог осигурања пољопривредника и чланова породице запосленог коме послодавац не уплаћује допринос за здравствено осигурање;

-као позитивна чињеница може се навести рад ЦИСО центра који је у саставу Филијале Бијељина, а у пословном простору који је у власништву Града Бијељина. Наиме, увођењем законске обавезе незапослених лица да прођу радионице организоване у ЦИСО-у (писање биографије, припрема за интервју са послодавцем, информисање о могућности лакшег и бржег проналажења посла, о могућностима стипендирања у РС, БиХ и иностранству, професионална оријентација и др.) чиме су незапослена лица на неки начин "приморана" да активно учествују у тражењу запослења;

-Пројекат обављања приправничког стажа незапослених лица и ове године се показао као Пројекат за који су највише заинтересовани и послодавци и незапослена лица са ВСС, иако је нашом анализом утврђено да се већина ових приправника након обављеног приправничког стажа враћа на евиденцију (око 70%). Међутим, значајно је то што су ти приправници стекли потребан услов за трајно запослење или компетентност у погледу радног стажа, за активно учешће на тржишту рада.

ПРИЈЕДЛОЗИ МЈЕРА

У циљу смањења енормно високе стопе незапослености на подручју Града Бијељина предлажемо слjedeће мјере и активности:

-укључивање органа Градске управе у проблем незапослености на начин да то буде један од приоритетних задатака Градске управе, који треба схватити озбиљно и почети са активностима у циљу спречавања даљег раста стопе незапослености и у циљу повећања стопе запослености

-једна од првих мјера и активности треба да буде испуњавање циљева и задатака Стратегије запошљавања Републике Српске сачињавањем Оперативног плана запошљавања за 2015. годину, а на основу Акционог плана запошљавања Владе РС за 2015. годину.

На основу сачињеног и усвојеног Оперативног плана Града Бијељина потребно је планирати средстава у Буџету Града за 2015. годину, којима би се реализовао Оперативни план.

Оперативни план за 2015. годину требао би бити сачињен у сарадњи са Заводом за запошљавање РС, потребама привреде, водећи рачуна о кризним и тешко запошљивим категоријама становништва на подручју Бијељине. Такав Оперативни план требало би да усвоји Скупштина Града, који би касније реализовала планирањем финансијских средстава приликом усвајања Буџета за 2015. годину.

Овај циљ и задатак је постављен и дефинисан као стратешки циљ број 1. Стратегије развоја општине Бијељина до 2015. године, а нигдје до сада се не назире ни намјера његове реализације од стране Градске управе што би требало да се промијени барем у наредној години

-потребно је у Буџету Града Бијељина планирати средства за стипендије ученика средње школе која упишу занате и радити на промоцији тих занимања код родитеља и ученика након завршетка основне школе. Ово такође заједно са Заводом за запошљавање (Цисо центар већ ради на професионалној орјентацији ученика)

-како би се ученици могли уписивати за занатска занимања потребно је у средњим школама планирати одјељења за неколико тражених и профитабилних заната (посједовањем ових заната отвара се могућност за лакше започињање властитог бизниса) као што су нпр. кв лимари, кв керамичари, кв стаклоресци, кв зидари, кв монтери централног гријања, кв водоинсталатери и сл. и тим ученицима обезбиједити практичну наставу у сарадњи са Занатско-предузетничком комором регије Бијељина

-такође, путем подстицаја из Буџета Града, треба стимулисати пољопривреднике како би своја газдинства регистровали у Градској управи, као пољопривредно газдинство или у Привредном суду као ДОО, чија је основна дјелатност пољопривреда.

Подстицај би могао бити ослобађање тих регистрованих пољопривредних газдинстава, од обавеза плаћања доприноса за прву годину након регистрације или давање подстицајних средстава за запошљавање ужег члана њихове породице, како би се они трајно бавили пољопривредом као основним занимањем

-развијати туристичка занимања као што је “туристички водич”, и сам Град Бијељина учинити Градом који има шта да покаже и када је у питању историја и традиција и када су у питању савремени трендови у области туризма (било бањског, било историјског или културног)

-предвидјети награде за оне послодавце који запосле више радника или који желе да прошире своју производну дјелатност стварајући услове за ново запошљавање, као и за пољопривреднике који постижу значајније резултате у пољопривредној производњи, а нарочито у извозу својих производа.

-у Буџету Града за 2015. годину планирати и финансијска средства за незапослене младе брачне парове и рјешавање њиховог стамбеног статуса

-у Буџету Града за 2015. годину планирати већи износ средстава за рјешавање проблема демобилисаних бораца, РВИ и дјеце погинулих бораца у виду једнократне помоћи

- у Буџету Града за 2015. годину планирати финансијска средства за преквалификацију, обуку и доквалификацију незапослених лица путем Завода за образовање одраслих Републике Српске за занимања која ће им обезбиједити радна мјеста

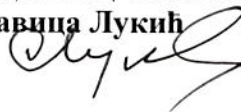
-организовати округле столове и предавања на тему проблема незапослености у Републици Српској, односно Граду Бијељина и начина и метода за смањење или ублажавање овог проблема,

-стална присутност питања незапослености и отварања нових радних мјеста у сваком разговору са амбасадорима страних држава, а у циљу обезбјеђивања средстава из финансијских Фондова њихових Влада

-коначно довођење озбиљног страног инвеститора који ће запослити већи број радника јер Семберија и Бијељина пружа огромне могућности како за домаће тако и за стране инвеститоре (уз претходно смањење или ослобађање обавеза и такса за те инвеститоре, које су предвиђене градским актима).

РУКОВОДИЛАЦ ФИЛИЈАЛЕ

Славица Лукић

ШЕФ БИРОА БИЈЕЉИНА

Стана Божић

